

□

Życiorys naukowy

Prof. dr hab. Wiesław BANYŚ

prof. zw. UŚ, dr h.c. mult.

Wiesław Stanisław BANYŚ – ur. 30.08.1951 r. w Olkuszu

Studia wyższe: filologia romańska, UJ, 1974

Specjalizacja naukowa: językoznawstwo ogólne i językoznawstwo romańskie, a w szczególności:

- gramatyka semantyczna, językoznawstwo kognitywne,
- kognitywna leksykografia komputacyjna,

- epistemologia i filozofia języka, logiczne podstawy językoznawstwa,
- językoznawstwo stosowane, a w szczególności:
- językoznawstwo komputerowe,
- tłumaczenie automatyczne i wspomaganie tłumaczenia przy pomocy komputera,
- elektroniczne bazy danych słownictwa specjalistycznego automatyczne indeksowanie i streszczanie tekstów.

Najważniejsze osiągnięcia naukowe:

- konstrukcja w postaci rachunku logicznego teorii semantycznej spełniającej kryteria metodologii hipotetyczno-dedukcyjnej typu K. Poppera (cf. *Théorie sémantique et "si....alors". Aspects sémantico-logiques de la proposition conditionnelle*, Katowice: Wyd. Uniwersytetu Śląskiego, 1989, pp. 185, grant Tempus_Phare),
- opis kognitywny, w postaci „mapy kognitywnej”, realizujący oryginalną koncepcję podejścia kognitywnego, systemu konstrukcji języka francuskiego związanych z wyrażaniem warunkowości i implikacji (cf. *Système de „si” en français moderne. Esquisse d'une approche cognitive*, Katowice, Wyd. Uniwersytetu Śląskiego, 2000, ss. 400),
- rozwijanie teorii opisu języka zorientowanego obiektowo, integrującego językowe hierarchie semantyczne i koncepcje kadrów i skryptów do wykorzystania m.in. w realizacji tłumaczenia automatycznego, automatycznego streszczania dokumentów (cf. *Bases de données lexicales électroniques – une approche orientée objets. Partie I: Questions de modularité*, „Neophilologica”, XV, 2000, *Bases de données lexicales électroniques – une approche orientée objets. Partie II: Questions de description*, „Neophilologica”, XV, 2000, *Désambiguïsation des sens des mots et représentation lexicale du monde*, „Neophilologica”, XVII, 2005, granty V PR Matchpad, granty Agence Nationale pour la Recherche

- (Narodowej Agencji ds. Badań Naukowych, Francja) i programu współpracy bilateralnej Polska – Francja – Polonium),
- utworzenie szkoły badawczej opisu języka zorientowanego obiektowo (19 rozpraw doktorskich wypromowanych) stosowanego m.in. w modułach tłumaczenia automatycznego (por. wyżej: granty V PR *Matchpad*, granty Agence Nationale pour la Recherche (Narodowa Agencja ds. Badań Naukowych, Francja) i Polonium).

**Doktorat: tytuł rozprawy, promotor, uczelnia promująca,
data obrony**

Ambiguïté référentielle des descriptions indéfinies en français,

promotor: prof. dr hab. Stanisław Karolak, Uniwersytet Śląski, Wydział Filologiczny, 1981.

**Habilitacja: tytuł rozprawy, uczelnia przeprowadzająca
przewód, data kolokwium, data zatwierdzenia**

Théorie sémantique et „si...alors”. Aspects sémantico-logiques de la proposition conditionnelle,

Uniwersytet Warszawski, Wydział Neofilologiczny

Data kolokwium: 03.1990

Data zatwierdzenia: 10.1990

Tytuł profesora: 2001 r. – całokształt dorobku i monografia *Système de „si” en français moderne. Esquisse d’une approche cognitive*, Katowice, Wyd. Uniwersytetu Śląskiego, 2000, ss. 400.

Publikacje

Druki zwarte (książki):

1. *Ambiguïté référentielle des phrases à descriptions indéfinies en français*, Katowice: Wyd. Uniwersytetu Śląskiego, 1983, pp. 182.
2. *Théorie sémantique et "si...alors". Aspects sémantico-logiques de la proposition conditionnelle*, Katowice: Wyd. Uniwersytetu Śląskiego, 1989, pp. 185.
3. *Système de „si” en français moderne. Esquisse d'une approche cognitive*, Katowice, Wyd. Uniwersytetu Śląskiego, 2000, ss. 400.

Podręczniki, skrypty:

- *Tests de grammaire française, avec solutions et commentaire grammatical*, Katowice, Wyd. Fundacji US, 1992.

Studia, rozprawy, artykuły:

1. Logique d'étude et façon de voir l'objet étudié. Le modèle génératif-applicatif de S.K. Saumjan en tant que théorie sémantique des langues naturelles. *Linguistica Silesiana*, 1980, 1.
2. Quelques remarques sur la redondance syntaxico-sémantique de l'article en français, *Neophilologica*, 1980, 1.
3. Descriptions indéfinies: arguments ou prédicats en position d'argument? *Linguistica Silesiana*, 1981, 4.
4. Phrases singulières et phrases existentielles : deux types phrastiques ou un seul? *Linguistica Silesiana*, 1981, 4.
5. Type de prédicat et ambiguïté référentielle, *Neophilologica*, 1983, 3.
6. Implication temporelle 'futur' du prédicat et ambiguïté référentielle, *Neophilologica*, 1983, 3.

□

7. Jugement hypothétique et ambiguïté référentielle, *Linguistica Silesiana*, 1983, 5.
8. Questions et ambiguïté référentielle, *Neophilologica*, 1984, 4.
9. Sémantique, structure thème-rhème, syntaxe et lexique, *Cahiers de Lexicologie* (Paris), 1984, 45.
10. Structure thème – rhème dans une grammaire à base sémantique, *Linguistica Silesiana*, 1985, 6.
11. 'Iffyness' des verbes transitifs causatifs et structure thème – rhème, *Neophilologica*, 1987, 7.
12. Implications actualisationnelles des 'si-verbes' à la Karttunen, *Linguistica Silesiana*, 1987, 8.
13. Sur le dictum thématique: articulations secondaires du rhème, in: *Banyś, Karolak (éds)*, 1988.
14. Représentations sémantiques des phrases à descriptions indéfinies ambiguës référentiellement (I), *Linguistica Silesiana*, 1988, 8.
15. Représentations sémantiques des phrases à descriptions indéfinies ambiguës référentiellement (II), *Neophilologica*, 1988, 9.
16. Prédicats et connecteurs, in: *H.Nolke (éd.)*, *Opérateurs syntaxiques et cohésion discursive dans les langues romanes et slaves*, *Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck*, 1988.
17. Prédicats, connecteurs, opérateurs et véri-fonctionnalité/relationnalité, *Bulletin de la Société Polonaise de Linguistique*, 1989, XLII.
18. OU, *Linguistica Silesiana*, 1990, 13.
19. Généricité et implication ou l'histoire, souvent déformée d'un couple, *Equivalences (Bruxelles)*, 1990.
20. Conjonction et structure thème – rhème, *Linguistica Silesiana*, 1991, 13, 39–48.
21. Contrefactuels, substitution des antécédents équivalents, substitution des antécédents disjoints et mondes possibles, *Bulletin de la Société Polonaise de Linguistique*, 1991, XLIII–XLV, 133–143.

22. Contrefactuel, implication matérielle, syllogisme hypothétique et 'similitude comparative des mondes possibles', *Linguistica Silesiana*, 13, 1991.
23. Contrefactuel, implication matérielle et augmentation des prémisses, *Linguistica Silesiana*, 1991, 13.
24. Disjonction et conditionnel, in: H. Stammerjohann (éd.), 1991, *Analytisme et synthétisme dans les langues romanes et slaves*, Frankfurt a/Main, 61–74.
25. Quelques remarques sur les structures conditionnelles et disjonctives, W. Banyś, L. Bednarczuk, K. Bogacki (éds), *Etudes de linguistique romane et slave. Hommages à Stanisław Karolak à l'occasion de son soixantième anniversaire*, Kraków, Ed. WSP, 1992, 39–49.
26. Conditionnel, 'même si-conditionnel', contraposition et modus tollens, *Linguistica Silesiana*, 1991, 13, 61–75.
27. Wokół *conditionalis*, czyli warunkowo o warunkowości, *Język a kultura* (Akta Konferencji: „Lingwistyka kognitywna”, Katowice, XI.1990), 1992, 71–79.
28. Semanticeskaja grammatika, kondicjonalis, disjunkcija a intierrogacija (wraz z L. Dembowska, B. Stawnicka, *Zeszyty Językoznawstwa Rosyjskiego*, 1993).
29. Statut sémantique de la contrefactualité, *Linguistica Silesiana*, 14, 1992, 19–28.
30. 'Contrefactuel' 'dégressif' ou modus tollens déguisé? *Neophilologica*, 9, 1993, 93–103.
31. Actualisation sémantique, structure thème – rhème et cumulation, *Neophilologica*, 9, 1993, 7–26.
32. Contraposition et conditionnel, in: Karolak St., Muryn T. (éds), *Complétude et incomplétude dans les langues romanes et slaves*, Actes du VI Colloque International de Linguistique Slavo – Romane, Cracovie, les 28.09–4.10.91, 1993.

□

33. Variations contrefactuelles, in: Dañbska-Prokop U., Drzewicka A., (réd.), *Tradition et Modernité. Actes du Colloque du Centenaire de la Philologie Romane en Pologne (Cracovie, 24–26.09.1992)*, Universitas, Kraków, 1993, 15–23.
34. *Si tu m'aimais, on serait heureux* ou mécanismes interprétatifs d'un conditionnel "subjonctif", in: *Actes du Colloque: Acquis de la linguistique moderne et méthodologie de l'enseignement du français – langue étrangère*, Łódź, 28–30.09.92.
35. Mécanismes interprétatifs d'un conditionnel contrefactuel et réseau de relations temporelles, in: *Actes du Colloque: Grammaire Cognitive: Sémantique des temps et des aspects en français, bulgare et polonais (Sèvres, 24–26.11.92)*, *Etudes Cognitives*, 1, 1994, 279–292.
36. Contrefactuel, temps, modalité, in: *Neophilologica*, 10, 1993, 109–116.
37. Causalité et conditionnalité: sur l'interprétation causale des conditionnels, *Neophilologica*, 10, 1993, 82–94.
38. Antécédent conditionnel: condition suffisante, condition nécessaire (et / mais non suffisante) du conséquent?, *Neophilologica*, 10, 1993, 7–36.
39. Gramatyka semantyczno-logiczna, gramatyka kognitywna i leksykografia: o znaczeniu spójnika „warunkowości pol. *jeśli* i fr. *si*, *Bulletin de la Société Polonaise de Linguistique*, 1994, fasc. L, 91–99.
40. Quelques considérations sur l'alternance des cas génitif/accusatif des noms discrets en polonais, *Neophilologica*, 1995, 11, 134–142.
41. Différences de fonctionnement linguistique des constructions "conditionnelles" et des constructions causatives, *Linguistica Silesiana*, 1995, 16, 37–48.
42. Remarques sur la computation des énoncés "conditionnels", *Neophilologica*, 11, 1995, 7–20.
43. Propositions conditionnelles: coordination, subordination, connexion, in: C. Muller (éd.), 1996, *Dépendance et Intégration syntaxique. Subordination, coordination, connexion*, Max Niemeyer (coll. *Linguistische Arbeiten*, 351), Tübingen, 221–227.

44. Kognitywna leksykografia komputacyjna: Teoria Słownika Generatywnego
Pustejowsky'ego i Boguraev'a, *Bulletin de la Société Polonaise de Linguistique*, fasc. LI, 1995, 49–66.
45. Propositions "conditionnelles" sont-elles des propositions subordonnées? *Neophilologica*, 12, 1996, 14–29.
46. O reprezentacjach semantyczno-kognitywnych wyrażen językowych. Na przykładzie spójnika «jeśli», *Poradnik Językowy*, 1997, 1 (540), 12–23.
47. Approche classique et approche cognitive de la description lexicographique. Analyse d'une entrée de dictionnaire, *Neophilologica*, 13.
48. Prédication, assertion et information dans les propositions «conditionnelles», Actes du Colloque «*Prédication, assertion, information: applications et synthèses*», Uppsala, 6.06.–8.06.1996, 23–32.
49. Wstyd i hańba: systemowa asercja a empiryczna modalność. Rozważania semantyczno-leksykograficzne, in: Kosowska E. (red.), *Materiały Konferencji Wstyd i jego manifestacje w różnych systemach kulturowych*, 22–2.05.96.
50. Temps, modes et relations temporelles dans les propositions introduites par *si*: *si* "standard", K. Bogacki, T. Giermak-Zielińska (red.), 1997, Actes du Colloque: *Espace et Temps dans les langues Romanes et Slaves*, Warszawa (19–21.09.1996), 33–53.
51. Un en deux, deux en un, si vous voulez; à propos de *si vous voulez* en français moderne, *Neophilologica*, 1998, 13, 7–18.
52. Dialogue à propos des invariants du langage (dans une perspective cognitive) [wraz z J.-P.Desclés], *Etudes Cognitives*, 2, 1997, 11–36.
53. Reprezentacja „warunkowości” w języku francuskim i polskim w ujęciu kognitywnym, Z. Greń, V. Koseska-Toszeva (red.), 1999, 2, *Semantyka a konfrontacja językowa (Akta Konferencji „Semantyka i konfrontacja językowa”*, Warszawa, PAN, 6.03.–8.03.1997), 139–146.

□

54. Czy *jeśli* jest kwantyfikatorem?, w: W. Banyś, L. Bednarczuk, St. Karolak (red.), 1999, *Studia lingwistyczne ofiarowane prof. K. Polańskiemu na 70-lecie Jego urodzin*, Katowice, Wyd. Uniwersytetu Śląskiego, 24–28.
55. Sémantique des relations: Transitivity "logique" et interprétation des «conditionnels», Actes du Colloque « Sémantique des relations », 26–27.11. 98, Université Charles de Gaulle/Lille – III.
56. Quantification restreinte et représentation des phrases conditionnelles, *Etudes Cognitives*, 3, 1999.
57. Carte cognitive de la de la "conditionnalité": représentation en français et en polonais, *Actes du XXII Congrès International de Linguistique Romane*, Bruxelles, s. 7, 1999.
58. Assertion conditionnelle, quantification restreinte et l'interprétation de "si p, {alors} q", *Etudes Cognitives*, 4, 2001.
59. Bases de données lexicales électroniques – une approche orientée objets. Partie I: Questions de modularité, *Neophilologica*, XV, 2000.
60. Bases de données lexicales électroniques – une approche orientée objets. Partie II: Questions de description, *Neophilologica*, XV, 2000.
61. Désambiguïsation des sens des mots et représentation lexicale du monde, *Neophilologica*, XVII, 2005.
62. "Genius loci" : doświadczenie i czas (z: J. Janeczek), w: "Genius loci" : *mappa della ricerca = mapa badań = research map*. - Katowice : Uniwersytet Śląski, 2010
63. Les minorités en Haute-Silésie (z : W. Świątkiewicz), W: *La Pologne multiculturelle*. - Paris : Institut D'Etudes Slaves, 2011
64. *UniverCity* - budowanie kreatywności miast i regionów, W: Woźnicki J. (red.), *Misja i służebność uniwersytetu w XXI wieku*. - Warszawa : Instytut Społeczeństwa Wiedzy, 2013

65. Dywersyfikacja instytucjonalna i autonomia uczelni oraz ich miary, *Nauka i Szkolnictwo Wyższe*, 2017, nr 2,
66. Nouveaux anciens paradigmes : approche orientée objets, classes d'objets, psychologie écologique et cognition radicale incorporée, *Neophilologica*. - Vol. 30, 2018
67. Poza wieżą z kości słoniowej. Społecznie odpowiedzialne uniwersytety wartości (z: M. Ochwat), w: J. Woźnicki (red.), *Misja i służebność uniwersytetu w XXI wieku*, ed. 2, 2019
68. Sama wiedza to nie wszystko...O wartościach i odpowiedzialności Uniwersytetu, *Nauka* 4/2019
69. Il ya-t-il une relation entre la valence (pleine) et la synonymie ? *Neophilologica*, Vol. 31, 2019
70. Finansowanie szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce z perspektywy międzynarodowej, w: J. Woźnicki (red.), 2019, *Transformacja Akademickiego Szkolnictwa Wyższego w Polsce w okresie 30-lecia 1989-2019*, KRASP - FRP, Warszawa
71. Pragmatèmes au pays de la prosodie, *Neophilologica*, Vol. 32, 2020
72. Entre l'empirisme et le rationalisme en linguistique : théories logiques, approches orientées objets, représentations, computations, w : G. Gross, F. Neveu (éds), *Décrire une langue : objectifs et méthodes*, Garnier (Paris) (2021)
73. Données et théories en linguistique (złożony do druku, *Neophilologica*, Vol. 33, 2021)

Redakcje:

□

1. Banyś W., Karolak S. (éds), *Structure thème – rhème dans les langues romanes et slaves*, Wrocław, Ossolineum, 1988.
2. Banyś W., Bednarczuk L., Bogacki K. (éds), *Etudes de linguistique slavo-romane, Hommages à S. Karolak*, Kraków, Wyd WSP, 1992.
3. Banyś W., Bednarczuk L., Karolak S. (red.), 1999, *Studia lingwistyczne ofiarowane prof. K. Polańskiemu na 70-lecie Jego urodzin*, Wyd. UŚ., Katowice.

1. „Neophilologica”, 9 (1993) (międzynarodowe czasopismo językoznawcze)
2. „Neophilologica”, 10 (1994).
3. „Neophilologica”, 11 (1995).
4. „Neophilologica”, 12 (1996).
5. „Neophilologica”, 13 (1998).
6. „Neophilologica”, 14 (2000).
7. „Neophilologica”, 15 (2002).
8. „Neophilologica”, 16 (2004).
9. „Neophilologica”, 17 (2005).
10. „Neophilologica”, 18 (2006).
11. „Neophilologica”, 19 (2007).
12. „Neophilologica”, 20 (2008).
13. „Neophilologica”, 21 (2009).
14. „Neophilologica”, 22 (2010).
15. „Neophilologica”, 23 (2011).
16. „Neophilologica”, 24 (2012).
17. „Neophilologica”, 25 (2013).
18. „Neophilologica”, 26 (2014).
19. „Neophilologica”, 27 (2015).
20. „Neophilologica”, 28 (2016).
21. „Neophilologica”, 29 (2017).
22. „Neophilologica”, 30 (2018).
23. „Neophilologica”, 31 (2019)
24. „Neophilologica”, 32 (2020)

25. „Neophilologica”, 33 (w przygotowaniu, 2021)

(współredakcja):

1. „Etudes Cognitives” / „Studia Kognitywne” (PAN, Warszawa), 3 (1999).
2. „Etudes Cognitives” / „Studia Kognitywne” (PAN, Warszawa), 4 (2001).
3. „Etudes Cognitives” / „Studia Kognitywne” (PAN, Warszawa), 5 (2002).
4. „Etudes Cognitives” / „Studia Kognitywne” (PAN, Warszawa), 6 (2004).
5. „Etudes Cognitives” / „Studia Kognitywne” (PAN, Warszawa), 7 (2006).

Wybrane referaty na ważniejszych krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych (tytuł referatu, rok, w którym konferencja się odbyła):

1. Sur le dictum thématique: articulations secondaires du rhème, Colloque *Structure thème-rhème dans les langues romanes et slaves*, Ustroń, 1987.
2. Prédicats et connecteurs, Colloque *Opérateurs syntaxiques et cohésion discursive dans les langues romanes et slaves*, Copenhagen, 1988.
3. Généricité et implication ou l'histoire, souvent déformée d'un couple, *Colloque Généricité et aspect*, Bruxelles, 1990.
4. Disjonction et conditionnel, Colloque, *Analytisme et synthétisme dans les langues romanes et slaves*, Frankfurt a/Main, 1990.
5. Wokół conditionalis, czyli warunkowo o warunkowości, *Colloque „Linguistyka kognitywna”*, Katowice, 1990.
6. Contraposition et conditionnel, Colloque *Complétude et in complétude dans les langues romanes et slaves*, VI Colloque International de Linguistique Slavo – Romane, Kraków, 1991.

□

7. Variations contrefactuelles, *Tradition et Modernité, Colloque du Centenaire de la Philologie Romane en Pologne*, Kraków, 1992.
8. *Si tu m'aimais, on serait heureux* ou mécanismes interprétatifs d'un conditionnel "subjonctif", *Colloque Acquis de la linguistique moderne et méthodologie de l'enseignement du français – langue étrangère*, Łódź, 1992.
9. Mécanismes interprétatifs d'un conditionnel contrefactuel et réseau de relations temporelles, *Colloque: Grammaire Cognitive: Sémantique des temps et des aspects en français, bulgare et polonais*, Sèvres, 1992.
10. Gramatyka semantyczno-logiczna, gramatyka kognitywna i leksykografia: o znaczeniu spójnika „warunkowości” pol. *jeśli* i fr. *si*, Zjazd Polskiego Towarzystwa Językoznawczego, 1993.
11. Propositions conditionnelles: coordination, subordination, connexion, *Colloque Dépendance et Intégration syntaxique. Subordination, coordination, connexion*, Bordeaux-III, 1994.
12. Transitivité, transitivité logique et interprétation des conditionnels, *Colloque «La Transitivité»*, 1995, Université Charles de Gaulle/Lille-III.
13. Prédication, assertion et information dans les propositions «conditionnelles», *Colloque «Prédication, assertion, information: applications et synthèses»*, Uppsala, 1996.
14. Wstyd i hańba : systemowa asercja a empiryczna modalność: Rozważania semantyczno-leksykograficzne, Konferencja *Wstyd i jego manifestacje w różnych systemach kulturowych*, 1996.
15. Temps, modes et relations temporelles dans les propositions introduites par *si*: *si* "standard", *Colloque: Espace et Temps dans les langues Romanes et Slaves*, Varsovie, 1996.
16. Reprezentacja „warunkowości” w języku francuskim i polskim w ujęciu kognitywnym, Z. Greń, V. Koseska-Toszeza (red.), 1999, 2, *Semantyka a konfrontacja językowa (Akta Konferencji „Semantyka i konfrontacja językowa”)*, Warszawa, PAN, 1997.

17. Quantification restreinte et représentation des phrases conditionnelles, *Grammaire cognitive du français, du polonais et du bulgare*, Warszawa, 1997.
18. Sémantique des relations: Transitivité "logique" et interprétation des «conditionnels», Actes du Colloque «Sémantique des relations», 1998, Université Charles de Gaulle/Lille-III.
19. Carte cognitive de la de la "conditionnalité": représentation en français et en polonais, *Actes du XXII Congrès International de Linguistique Romane*, Bruxelles, 1998.
20. Assertion conditionnelle, quantification restreinte et l'interprétation de "si p, {alors} q", *Grammaire cognitive du français, du polonais et du bulgare*, Paris, 1999.
21. Exploration contextuelle et les propositions introduites par «si» en français, *Grammaire cognitive du français, du polonais et du bulgare*, Paris, 1999.
22. Nouveaux anciens paradigmes : approche orientée objets, classes d'objets, psychologie écologique et cognition radicale incorporée, Uniwersytet w Opolu, *La perception en langue et en discours*, 2018
23. Sama wiedza to nie wszystko...O wartościach i odpowiedzialności Uniwersytetu, wykład inauguracyjny r. akad. 2019/2020 w Uniwersytecie Śląskim z okazji nadania nagrody *pro Scientia et Arte*, 2019
24. Finansowanie szkolnictwa wyższego i nauki w Polsce z perspektywy międzynarodowej, Warszawa, *Transformacja Akademickiego Szkolnictwa Wyższego w Polsce w okresie 30-lecia 1989 -2019*, 2019
25. Pragmatèmes au pays de la prosodie, Uniwersytet Śląski, Sosnowiec - Katowice, *Autour de la notion de pragmatème et de notions connexes : diversité d'approches, de termes et de pratiques*, 2019

□

26. Entre l'empirisme et le rationalisme en linguistique : théories logiques, approches orientées objets, représentations, computations, Sorbonne Université, Paris, *Décrire une langue : objectifs et méthodes*, 2019

Wybrane odbyte staże zagraniczne i krajowe i wykłady:

- Université Paris-Sorbonne et Paris-XIII, XI 1999,
- Université Paris-Sorbonne, 2004, CNRS – Paris, 2000,
- Université Paris-XIII, 1999,
- Université Paris-Sorbonne, 1999,
- Université de Valenciennes, 1999,
- Université Paris VII, 1998,
- Université Paris-Sorbonne, 1995,
- Université Paris-Sorbonne, 1994,
- Université Paris-Sorbonne et Paris-XIII, 1981–1982,
- Université Paris-Sorbonne, 1981–1982,
- Uniwersytet w Bukareszcie, 1978,
- Université d'Amiens, 1977.

Zaproszenia w charakterze *visiting professor*:

- Université Paris-XIII, 2004.

Członkostwo towarzystw naukowych:

- Polskie Towarzystwo Językoznawcze,
- Polska Akademia Nauk, Sekcja Neofilologiczna, oddział Katowice,
- Société Linguistique de Paris (FR),
- Cognitive Science Society (USA),
- Euroscience (EU – FR).

- European Philosophy of Science Association (EU - UK)
- American Association for the Advancement of Science (USA)

Udział w redakcjach pism naukowych:

- redaktor naczelny czasopisma językoznawczego „Neophilologica” (Katowice),
- członek Komitetu Naukowego czasopisma językoznawczego „Faits de Langues” (Paris) (do 2001)
- współredaktor naukowy czasopisma językoznawczego „Studia Kognitywne”/ „Etudes Cognitives” (Warszawa) (do 2007 r.)
- członek Komitetu Naukowego czasopisma językoznawczego „Dixit Grammatica” (Paris) (od 2018)

Granty krajowe i międzynarodowe i udział w pracach międzynarodowych grup badawczych:

1. grant Tempus_Phare (1992) ERB3510PL920292 *Conditionnalité: approche sémantique, logique et cognitive;*
2. członek międzynarodowej grupy badawczej opracowującej projekt ATP "*Grammaire contrastive du français et du polonais dans une approche didactique*" grant Ministère de la Recherche et de la Technologie – Paris (koordynatorzy: G. Gross (Université Paris-XIII) i K. Bogacki (Uniwersytet Warszawski) (1993– 1995);
3. członek międzynarodowej grupy badawczej realizującej projekt *Grammaire cognitive du français, du polonais et du bulgare* w ramach

- grantu Centre National de la Recherche Scientifique – Paris i PAN – Warszawa (koordynatorzy: J.-P. Desclés (Paris-Sorbonne) i S. Karolak (WSP – Kraków) (1996–2000);
4. grant KBN 1 H01D 005 13 (1997–1999) *Système de «si» en français moderne – esquisse d'une approche cognitive*;
  5. grant V-go Programu Ramowego EU *Matchpad (MACHINE Translation Systems for use of Hungarian and Polish Administrations)*, The Information Society Project, IST-1999-12256, Key Action 3, Action Line 3-4-1, 2000–2002, przyznany przez Komisję Europejską, Directorate – General Information Society, dla Konsorcjum składającego się z: *Systran S.A., Research Institute for Linguistics, Hungarian Academy of Sciences (HAS), Uniwersytet Śląski – Instytut Filologii Romańskiej, Université – Paris-XIII, Republic of Hungary Ministry of Transport, Communication and Water Management, Uniwersytet Warszawski – Instytut Romanistyki, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej*, koordynacja grantu ze strony polskiej
  6. grant SPUB-M KBN 160/E-340/5PR-UE/DZ 275/2000 *System tłumaczenia maszynowego dla administracji węgierskiej i polskiej*;
  7. grant francuskiej Agence Nationale de la Recherche (Narodowej Agencji ds. Badań Naukowych, Francja) *Typologie sémantique systématique des relations causales* (koordynator grantu: prof. G. Gross, Université Paris XIII, WB: koordynator grantu ze strony polskiej), 2006–2007;
  8. grant w ramach programu współpracy bilateralnej Polska – Francja Polonium: *Semantyczna kontrastywna typologia związków przyczynowych w języku francuskim i polskim* (koordynator grantu ze strony polskiej), 2006–2007;

9. członek międzynarodowej grupy roboczej *Forme – Discours – Cognition* (koordynator: prof. H. Włodarczyk, Université Paris – Sorbonne) realizującej m. in. badania CASK (*Computer-aided Acquisition of Semantic Knowledge*) w ramach Programu Polonium , 2006–2007.
10. członek zespołu realizującego grant programu POLONIUM (Francja-Polska) POLONIUM: *Pragmatèmes en contraste: de la modélisation linguistique au codage lexicographique* (koordynatorzy : F. Grossman, Université Grenoble Alpes, A. Krzyżanowska, UMCS) (2018-2019)
11. członek zespołu badawczego realizującego ministerialny grant DIALOG-u: *Uczelnia badawcza 2.0. Finansowanie, zarządzanie i polityka kadrowa* (kierownik grantu: prof. M. Kwiek, UAM) (2020-2022)

**Opieka nad młodszą kadraj: opieka nad doktorantami, promotorstwo
Wypromowani doktorzy:**

1. dr Mirosław Trybisz (rozprawa doktorska w ramach tzw. «thèse en co-tutelle» (wraz z G. Grossem (Uniwersytet Paris-XIII) „*Avoir en français, tener et haber en espagnol. Verbes support et extensions aspectuelles*”), 1999;
2. dr Katarzyna Kwapisz ((rozprawa doktorska „*Le subjonctif et l'expression de l'expérience. Esquisse cognitive de la dynamique des modes indicatif / subjonctif en français*”), 1999
3. dr Beata Badyńska, (praca doktorska „*Analisi semantico-sintattica des predicati psicologici in francese e in italiano: verbes support, opérateurs appropriés e classes d'objet*”), 1999
4. dr Aleksandra Chrupała (rozprawa doktorska „*Femme*” en français – proverbes, dictons et locutions figées”), 2003
5. dr Monika Sułkowska – „*L'équivalence sémantique et syntaxique des expressions figées (en français, italien et polonais)*”, 2003

□

6. dr Zbigniew Kopec – „The Conceptualization of Death, Life and Time in Culture. Literature and Translation”, 2004
7. dr Anna Grigowicz (rozprawa doktorska «Descriptions des parties du corps en français et en polonais. Une approche orientée objets»), 2004
8. dr Ewa Gwiazdecka (rozprawa doktorska w ramach tzw. «thèse en co-tutelle» (współpromotorstwo wraz z Jean-Pierre Desclés (Uniwersytet Paris – Sorbonne)), (rozprawa doktorska „Langage et cognition. L'espace, temps, aspect. Application au polonais»), 2005, Paris – Sorbonne;
9. dr Beata Śmigielska (rozprawa doktorska «Expression de la communication en français et en polonais. Une étude orientée objets»), 2006
10. dr Aleksandra Żłobińska-Nowak (rozprawa doktorska «Désambiguïsation des expressions lexicales des opérateurs de l'espace dans le cadre d'une approche orientée objets: les verbes de mouvement FR *monter* et *sortir* et leurs équivalents polonais»), 2006
11. dr Sonia Szramek-Karcz (rozprawa doktorska "Classe d'objets de «professions» en français dans une approche orientée objets"), 2006, UŚ;
12. dr Aleksandra Kosz (rozprawa doktorska "Concetto della strada nella lingua italiana. Approccio cognitivo"), 2007
13. dr Magdalena Perz (rozprawa doktorska "Classes de 'phénomènes naturels' en français et en polonais – une description orientée objets"), 2007
14. dr Magdalena Karolak (rozprawa doktorska „Studium porównawcze ekwiwalencji polskiego czasu przeszłego czasowników o aspekcie niedokonanym i czasów przeszłych w języku francuskim”), 2011
15. dr Barbara Taraszka-Drożdż (rozprawa doktorska "Schémas d'extension métaphorique. À partir de l'analyse des contenus et des organisations conceptuels de certaines unités lexicales se référant à la lumière"), 2012
16. Dr Daniel Słapek (rozprawa doktorska „I principi costruttivi del dizionario macchina italiano-polacco. L'Approccio Orientato agli Oggetti »), 2013

17. Dr Katarzyna Gabrysiak (rozprawa doktorska « Désambiguïsation des sens de quelques verbes français exprimant la cause : *déterminer, produire* dans le cadre de l' approche orientée objets »), 2013
18. Dr Ksenia Galuskina (rozprawa doktorska « La description lexicographique de la terminologie du droit pour les besoins de la traduction juridique du français vers le polonais ») , 2014
19. Dr Lucyna Marcol – Cacoñ (rozprawa doktorska „Verbi di moto in italiano e in polacco. Descrizione lessicografica dei verbi: andare, arrivare, avanzare, correre, entrare, giungere, passare, tornare, uscire, venire per le esigenze di traduzione dall'italiano in polacco”), 2014
20. Dr Michał Hrabia (rozprawa doktorska : „Iteratywność w przekładzie automatycznym. Zorientowana obiektowo analiza francuskich czasowników ruchu tłumaczonych na język polski przez jechać/jeździć (na materiale form czasu teraźniejszego), 2015
21. Dr Anna Drzazga (rozprawa doktorska „The disambiguation of the english verbs send and open - a study based on the object oriented method”), 2017
22. Dr Agnieszka Palion – Musioł (rozprawa doktorska : „Desambiguacion semantica automatica de los verbos seleccionados de movimiento *salir* y *entrar* en el enfoque orientado a objetos”), 2017

Liczne recenzje w przewodach doktorskich i habilitacyjnych, recenzje do tytułu profesorskiego oraz na stanowisko profesora, recenzje wniosków o granty KBN

Wybrane rekomendacje:

□

- recenzja dorobku i rekomendacja prof. Georges Kleibera na stanowisko profesora w *Institut Universitaire de France* (Francuski Instytut Uniwersytecki) (2000)

Funkcje administracyjne:

- 1989 – 2002 z-ca dyrektora Instytutu Filologii Romańskiej,
- 1991 kierownik Zakładu Językoznawstwa Romańskiego w Instytucie Filologii Romańskiej
- 1991 opiekun naukowy z ramienia Uniwersytetu Śląskiego II Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych – Język Francuski w Sosnowcu
- 1992–1994 kierownik Studium Doktoranckiego przy Wydziale Filologicznym UŚ
- 1994 – 1996 prodziekan ds. współpracy zagranicznej i nauki Wydziału Filologicznego UŚ
- 1994 – 1996 przewodniczący Senackiej Komisji d/s Nauki, Współpracy Zagranicznej i Krajowej UŚ
- 1996 – 1999 członek Senackiej Komisji ds. Badań Naukowych UŚ
- 1996 – 1999 członek Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów UŚ
- 1999 – 2002 członek Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów UŚ
- 1996 – 1999 dziekan Wydziału Filologicznego UŚ
- 1999 – 2002 dziekan Wydziału Filologicznego UŚ
- 2002 – 2004 członek Zarządu *Association France – Pologne pour l'Europe* (Stowarzyszenie Francja – Polska dla Europy)
- 2002 – 2004 dyrektor Instytutu Filologii Romańskiej UŚ
- 2005 dyrektor Instytutu Języków Romańskich i Translatoryki UŚ (dawny: Instytut Filologii Romańskiej)
- 2005 - 2018 kierownik Zakładu Językoznawstwa Romańskiego i Translatoryki w Instytucie Języków Romańskich i

Translatoryki (dawny: Instytut Filologii Romańskiej)

- 2005 opiekun naukowy z ramienia Uniwersytetu Śląskiego Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych – Język Francuski w Cieszynie
- 2002 - 2005 przewodniczący Rady Użytkowników Śląskiej Akademickiej Sieci Komputerowej
- 2002 – 2005 prorektor UŚ ds. nauki, współpracy i promocji
- 2005 – 2008 prorektor UŚ ds. nauki i informatyzacji
- 2008 – 2012 rektor Uniwersytetu Śląskiego
- 2008 – 2012 wiceprzewodniczący Regionalnej Konferencji Rektorów Uczelni Akademickich (RKRUA)
- 2008 – 2012 przewodniczący Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich
- 2008 – 2012 członek prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP)
- 2011 – 2013 koordynator KRASP projektu *Alfa-Puentes* prowadzonego przez European University Association (EUA) wraz z 4 Konferencjami Rektorów w Europie i 14 Konferencjami Rektorów Ameryki Łacińskiej i regionu Karaibów
- 2012- → Członek komitetu monitorującego realizację zadań tworzenia Latin America and Caribbean Region Research Area oraz Latin America and Caribbean Region Higher Education Area (EU-CELAC).
- 2012 – 2016 rektor Uniwersytetu Śląskiego
- 2012 – 2016 przewodniczący Regionalnej Konferencji Rektorów Uczelni Akademickich (RKRUA)
- 2012 - 2016 honorowy przewodniczący Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich
- 2012 – 2016 przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP)
- 2016 - 2018 dyrektor Instytutu Języków Romańskich i Translatoryki,

- Uniwersytet Śląski
- 2016 – 2020 honorowy przewodniczący Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP)
  - 2016 - 2020 przewodniczący Komitetu Dobrych Praktyk KRASP
  - 2016 - 2020 członek Komisji KRASP ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego
  - 2016 – 2021 członek Komitetu Monitorującego PO WER
  - 2015 - 2019 członek zarządu European University Association (EUA)
  - 2016 – 2017 członek Rady Narodowego Kongresu Nauki
  - 2017 – → członek Rady Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (NAWA)
  - 2017 – 2018 ekspert francuskiego ministerstwa Ministère de l'Enseignement supérieur, de la Recherche et de l'Innovation (HCERES, ewaluacja uniwersytetów francuskich)
  - 2018 – → v-ce przewodniczący Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
  - 2018 – → członek Komisji Nauki Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
  - 2018 – → członek Komisji Międzynarodowej Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
  - 2019 – → członek Komisji ds. Etyki w Nauce przy PAN
  - 2019 – → przewodniczący Rady Naukowej Stacji Naukowej PAN w Paryżu
  - 2020 Ekspert Agence Nationale de la Recherche (Francja)
  - 2020 – 2024 Przewodniczący Zespołu Bolońskiego KRASP

- 2020 - 2024 członek Komitetu Dobrych Praktyk KRASP
- 2020 - 2024 członek Prezydium KRASP
- 2020 – 2024 rzecznik KRASP
- 2020 – → członek European University Association Nomination Committee
- 2021 - → Członek Kapituły rankingu uczelni Fundacji Edukacyjnej „Perspektywy”
- 2021 - → Członek Rady Programowej *Institute for Advanced Studies for Social Sciences and Humanities* (UAM).

Członkostwo w organizacjach pozaakademickich:

- wiceprzewodniczący Rady Konsultacyjnej Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach (2010),
- Wiceprzewodniczący Regionalnej Komisji Programu Promocji Kultury Przedsiębiorczości „Przedsiębiorstwo Fair Play” (2010),
- Honorowy Członek Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach (2010),
- Honorowe członkostwo w Stowarzyszeniu Absolwentów UŚ (2011),
- Członek Klubu Nowej Gospodarki (2012),
- Członek Rady Patronackiej VII Europejskiego Kongresu Gospodarczego (2014–2015),
- Przewodniczący Rady Konsultacyjnej Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach będącej organem konsultacyjnym Marszałka Województwa Śląskiego (2014),
- Przewodniczący Klubu Nowej Gospodarki ze strony Województwa Śląskiego (2014),
- Prezes Stowarzyszenia *Biznes – Nauka – Samorząd Pro Silesia* (2017-2021)

□

Nagrody i odznaczenia:

- Srebrny Krzyż Zasługi (1991, 1993),
- Złoty Krzyż Zasługi (1998),
- Złota Odznaka „Za zasługi dla Uniwersytetu Śląskiego” (2005),
- Palmes Académiques (2006),
- liczne nagrody I i II stopnia JM Rektora za pracę naukową, organizacyjną i dydaktyczną,
- Medal Komisji Edukacji Narodowej (2008),
- Nagroda Honorowa Lauru Studenckiego za całokształt pracy na rzecz rozwoju szeroko pojętej akademickości w Regionie, w tym za inwestycję Centrum Informacji Naukowej i Biblioteka Akademicka (CINiBA) (2010),
- wyróżnienie „Przyjaciel Słowenii” (2011),
- Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (2011),
- Tytuł Przyjaciela Fundacji „Uśmiech Dzieciom” (2011),
- Kryształowy Laur Umiejętności i Kompetencji RIG (2012),
- Nagroda Specjalna „Czarny Diament” (2013),
- Tytuł „Człowiek Roku 2013” przyznawany przez miesięcznik „Europerspektywy” (2014),
- Medal „Za Zasługi dla Policji” (2014),
- Order Kawalera Legii Honorowej (2014)(Francja),
- Tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie (2014),
- Tytuł Honorowego Ambasadora Kongresów Polskich 2014,
- Honorowa nagroda „Osobowość roku” przyznana w ramach konkursu „Marka – Śląskie” (2014),
- Statuetka Miniatury Alegorii Nauki – przyznawana wybitnym przedstawicielom świata nauki, zasłużonym dla Politechniki Gdańskiej oraz szkolnictwa wyższego, a także wybitnym studentom oraz doktorom *honoris causa* PG (2014),
- Nagroda GADIF 2015 przyznawana przez Grupę Ambasad, Delegatur i Instytucji Frankofońskich w Polsce (2015),

- Medal pamiątkowy z okazji 250. rocznicy ustanowienia Orderu św. Stanisława Biskupa Męczennika (2016),
- Laur Studencki 2015 w kategorii nagroda honorowa za całokształt pracy na rzecz rozwoju akademickości w regionie (2016),
- Medal Oficera Orderu Leopolda (Officier de l'Ordre de Léopold) (Belgia) (2016)
- Tytuł doktora *honoris causa* Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej (2018)
- Medal 50-lecia Uniwersytetu Śląskiego (2018),
- Nagroda *pro Scientia et Arte*, UŚ (2019)
- Nagroda Parlamentu Studentów RP *pro Juvenes* w kategorii „Autorytet Środowiska Studenckiego” (2020)
- Nagroda Fundacji Edukacyjnej „Perspektywy”: *Gwiazdy Umieędzynarodowienia - Distinguished Star* (2021)

Katowice, 18. 05. 2021